

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill. Negyedévre Negyedévre 4 50 .		Dr. MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HÖFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piacz-utca 49. szám.
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--	-------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------

A hajdumegyei munkapárt

Debrecen, július 8.

Hajdúvármegye munkapárti vezérifiai vasárnap népes értekezletet tartottak, amelyen kimondták, hogy megalakítják a nemzeti munkapárt hajdumegyei kerületét. A megalakulás nagy lelkesedéssel azonnal megtörtént és az egyesülés azonnal szervezkedett is.

A meglevő, de eddig külön élő erő tömörült tehát és még hatalmasabb erővé sulyosbodott, hogy a nagy, egyesített erővel szolgálja azt a hatalmas nemzeti célt, amely a munkapárt programja: komoly munkával dolgozni a haza boldogulásáért.

Amikor a koalíció hazafias jelszavakkal bekalandozta az országot s a szerencsétlen nemzet elszédült a jelszavaktól, hogy egy szégyenletes, ártalmas koronát eljusszon a keserű kiábránduláshoz, a szabadelvű párt félreállott az utból, hogy szabad teret engedjen a koalíciónak: bizonyítsa be állításai igazságait, szabadon érvényesítse a fenn hirdetett nagy jelszavakat. A szabadelvű párt szinte eloszlott a nagy nemzeti fölbuzdulásban, amely a nemzeti ellenállás fegyverétől kezdve minden eszközzel élt is, hogy eljusszon a bársonyszékig, a Lipótrendig, talpfákig és végül a kvóta fölemelésig. A nemzet, a jelszavakba szédített nemzet pedig lassanként magához tért a koalíciós gazdálkodás fölynitotta a szemét és amikor kinyílt a szeme, látta a koalíciós urak tehetetlenségét, a szájhösködés után az ürességet, bűnbánóan, szegyenkezve tért meg a liberális, a szabadelvűpárthoz. Kereste a nemzet az elvonult, a hűtlenül elhagyott pártot és igazságot szolgáltatott neki.

És a szabadelvűpárt föltámadt, fényesen, dicsőségesen, óriási többséggel került föl a parlamentbe. Mert a szabadelvűpárt, ha elvonult is, a 67-es eszmék és elvek nem multak el. Nem tudta azokat megölni, megfajítani a koalíciónak óriási posványa sem. Megtártotta a saját ereje, igazságainak örök élete, amelyet hatalomra éhes, jelszavas, hazug politika nem tudott s nem tud megölni soha. Föltámadtak a régi eszmék a régi eszmék, a régi elvek rozsdá nélkül újra s a párt amely az egész nemzetből körülötte csoportosult, megtalálta az új szent ígét, amelynek testté válására legin-

kább szüksége van a szegény országnak és ez a munka.

A szabadelvű eszmék és a munka alkotta meg az új, nagy kormányzó pártot, amely nem állott meg a jelszavaknál, hanem megfelel annak, amit fogadott: szabadelvű volt és dolgozott, munkálkodott a nemzet javára.

Ennek a pártnak Debrecenben és Hajdumegyében igen sok híve volt mindig és van most is. Hiszen lehetetlen is elgondolni, hogy az igaz, becsületes eszmének ne legyenek mindenkor és mindenütt lelkes hívei. A hajdumegyei lelkes hívek csoportosultak most a hajdumegyei munkapárt megalakulásában, hogy a bekövetkező nagy munkáknál erejüket vállvetve érvényesíthessék és igazságaik, becsületes szándékaik erős sziklafalát állíthassák szembe a hatalomra törekvő s a legszélsőbb demagógia eszközeitől, a nemzet megrontásától sem visszariadó törekvéseknek.

A hajdumegyei munkapártiak nem egyszer megmutatták, hogy lelkes hívei a hazafias, hasznos, becsületes nemzeti törekvéseknek, de az agresszivitást soha vissza nem verték falankszba tömörülve, nehogy harcot szítsanak, tüzet gyújtsanak.

De a hatalomra éhesek serege nem tért meg, nem szállt magába, folytatta országrontó politikáját s türe, hogy tüzes csóvákat vessenek a tulzók az ország csődjébe, sőt maguk is kezükbe vették a tüzes csóvákat s legutóbb már beleegyezéssel hallgatták a gyújtogatók szavát, amely az országot esztendőkre megkárosította volna a koldustarisznyáig: az aratósztrájkra való bujtogatást. A becsületes erőket össze kellett tehát szedni, hogy szembeszálljon a nemzet élete ellen cselekvő szájhösköddel s megakadályozza a garázdálkodást.

Nem sokára véget ér az aratás, amelynek eredményére olyan féltő gonddal tekint az ország népe. A munkás megpihen és ideje lesz, hogy meghallgassa az igazat, azt az igazságot, amelynek nem kell sem izgatás, sem káromkodás, sem alacsony indulatu gyalázkodás, sem hű, üres frázis feorverül, mert hat a saját erejénél fogva.

És megalakult a hajdumegyei munka párt azért, hogy a szétszórt erők egy nagy egészben imponálóan mutassák meg nagyságukat. Két lelkes vezér kezébe került a szervezkedéskor a vezetés, amely könnyű, mert nem széthúzó személyi ambíciókra kell annak kiterjedni, hanem az

erőnek egységes megnyilatkozására. Rásó Gyula királyi tanácsos, nyugalmazott alispán, mint elnök és U. Szabó Lajos mint alelnök került az új alakulás élére. Lelkesedésük, ismert elvűségük is biztosítja a célt, amelyért a megalakulás történt: az igazság diadalát.

Hajdúvármegye júniusban

A közigazgatási bizottság ülése.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg július havi ülését, amelyen a szakelőadók a közigazgatás eseményeiről és folyásáról adtak be jelentéseket. E jelentések közül kiemelkedik Kovács Gyula alispán jelentése, amelyben az alispán igen helyesen és elismerést érdemlően az e havi legfontosabb eseményről, az aratásról és ezzel kapcsolatban a tapasztalt sztrájkmozgalmakról is jelentést tett. Az alispán jelentései úgy az aratási eredményekről, mint az aratási mozgalmakról megnyugtatóak s egyben tanúságai annak, hogy az alispán e fontos eseményeket élénk figyelemmel kíséri.

Kovács Gyula alispán kedvező jelentései mellett annál megdöbbentőbb két másik jelentés: Losonczy Álmós dr. kir. tanácsos főorvosé és Reitz János kir. főállatorvosé, akik mindketten kedvezőtlen állapotokról voltak kénytelenek beszámolni.

Az ülésről tudósításunk a következő:

A sztrájkmozgalmak.

A közbiztonsági állapotok kielégítőek voltak. Folyamatban volt nyolc fegyelmi ügy. — Összesen nyolc utlevelet kértek, amelyekből kiadtak hetet. Hajdudorogról két embernek Amerikába, Hajduböszörményből 3 embernek Amerikába, Hajdúnánásról egy családnak Ázsiába, Alsójózsárról egy embernek Amerikába.

Az aratás július 1—6 napjain kezdődött az egész vármegyében és minden komolyabb incidens és fennakadás nélkül folynak is. Kiseb és enyhébb lefolyású bérmozgalom volt Balmazújvároson, Nádudvaron. Tetétlenben, és Tiszacsegén, itt is csak ott, ahol a buza megdőlt. Ezeknél is békés megegyezéssel, vagy mérsékelt hatósági beavatkozással intézték el a dolgot.

Megyeszerte a termés kielégítő, az említett mozgalmakhoz esetleg az is hozzájárult, hogy a munkásoknak május hó 26-án Debrecenben, a Margit-fürdőben tartott kongresszusán már elhatározták, hogy a hajdumegyei földmunkások július hó 1-én általános

A Pilseni Sörház

kellemes, hűvös helyiségeiben Piacz- és Kossuth-u. sarkán. Naponta négyféle sörcsapolás. Zóna reggeli különlegességek. Kitűnő Magyar és Francia konyha. Bel- és külföldi borok dus választékban. Mindennap zeneestély.

Cséplést elvállal

Ehrenreich Sámuel
Arany János-utca 37.

mezőgazdasági sztrájkot rendeznek, ami azonban csak az említett helyen mutatkozott s jelentéktelen eseménnyé zsugorodott össze.

Közegészségügy.

Losonczy Almos dr. kir. tanácsos főorvos a következőket jelentette: A közegészségügy állapota kedvezőtlen volt, sok a halálozás, csekély a szaporulat. Az uralkodó kóralak az emésztési szervek lobos megbetegedése volt. Leggyakoribb halál ok volt a gyomor és béllob, gümőkór, veseszületett gyermek, a heveny fertőző betegségekből a roncsoló toroklob 2 községben, 8 gyermekben 1 halálessel.

Vörheny 4 községben, legtöbb Tiszacsegen, 24 esetben, halálos végű 7, kanyaró 5 községben, legtöbb Püspökladányban (18) és Egyeken (25), 48 esetben fordult elő, halálesset nem volt. Hasihagymáz egy községben két esetben fordult elő, Halál nem volt. A fültömrigylob 2 községben 33 emberen észleltetett, bárányhimlő 24 esetben, öt községben, hökhurut 30 gyermekben 3 községben, Hajduböszörményben egy veszett bika 2 mészáros legényt, Hajdunánáson egy veszett eb egy 6 éves fiút mart meg. Öngyilkosság 13 esetben fordult elő, gyilkosság 2 esetben.

Született összesen 520, elhalt 356 egyén, a szaporulat 138.

Adózás.

Ternovszky Alajos kir. pénzügyigazgató jelentése szerint június havában egyenes adóban befolyt 41238 korona 33 fillér, hadmentességi díjban 534 korona, bélyegjövődékben 126098 korona 09 fillér, díjjövődékben 327 korona 11 fillér, jogilletékben 23919 korona 22 fillér, dohányjövődékben 42121 korona 74 fillér, határvámjövődékben 29168 korona 30 fillér, fogyasztási és italadóban 16710 korona 26 fillér. Fizetési halasztást 2 esetben, ideiglenes adómentességet 28, elemi kár címén 506 esetben állapítottak meg.

Iskolaügyek.

Csánky Viktor kir. tanfelügyelő bejelentette június hó 15-től kezdődően nyert hat heti szabadságidejét, s azt, hogy őt helyettesíti Laczkó Kálmán segédtanfelügyelő. Lőrincz Lajos szoboszlói tanító meghalt. Bócz Elek hajdusámsóni tanítót 1500, Tóth János kabai tanítót 1920 koronával nyugdíjazták. Néhaj Róna Ármin kabai tanító árváinak gyámpénzt, Böszörményi Róza kabai szaktanítónőnek 120 koronát tanulmányra utalványozott a kultuszminiszter s több pótlékot és fizeteskiegészítést adott.

Végül bejelentette, hogy a vizsgákat mindenütt megtartották.

A füzfa

Írta: A. P. Csehov.

Ki utazott a B... és T... között huzódó postavonalon? Aki utazott, az bizonyára emlékszik az andrejevi malomra is, amely elhagyottan áll a Kozjavka partján. Kis, két kőre járó malom... Több mint száz éves, már régen nem örül s valósággal egy alacsony, görnyedt, rongyos anóvára emlékeztet, aki minden percben összerogyni készül. Ez a vén malom is összedőlne volna már ha nem támaszkodnék egy vén, terebélyes füzfára. Vastag füzfa, két ember sem igen fogná át. Lecsüngő lombjai a tetőre, sövényre borulnak, vékony haitásai a vízben fürödnek s a földön hevernek. A fa is vén és görnyedt már. Görbe törzsén nagy odú éktelekedik. Nyujsuk bele kezünket az oduba s kezünk ott ragad a barna mézben. Vad méhek fognak zümmögni a fejünk körül és támadnak ránk. Ugyan hány éves lehet? — Archip az ő barátja azt mondja, hogy már akkor is vén volt, amikor ő az uraságnál mint „francia”, később pedig mint „néger” inas szolgált. — ami jó régen volt...

A füzfa a másik romot, Archip-ot is támogatja, aki hajnaltól szürkületig a tövében üldögél és halászik. Ő is öreg, mint a füzfa s fogatlan szája az oduhoz hasonlít. Nappal horgászik, éjjel pedig a tövében ül és gon-

Állategészségügy.

Reitz János kir. főállatorvos jelentése szerint a lépfene Hajdunánáson, veszettség Hajduszoboszlón, ragadós szája és körömfájás Földesen és Balmazújvároson, sertésvész Felsőjózsán, Egyeken, Hajdudorogon és Hajdunánáson lépett fel. Földolták a lépfene miatt Hajdunánáson, veszettség miatt Hajduböszörményben, a vakonykór miatt Hajdudorogon, sertésorbán miatt Hajduböszörményben elrendelt zárlatokat. 15 község különféle állatbetegség miatt zárva maradt. Az állapotok tehát kedvezőtlenek, de megnyugtató, hogy a szája- és körömfájást fellépési helyére lokalizálni lehetett.

A földmivélségi miniszter Rásó Ferenc hajduböszörményi városi és járási állatorvos helyére Sztropkó Nándort rendelte ki.

Utépítések.

Az államépítészei hivatal bejelentette, hogy a nagyváradi—budapesti, püspökladány—nádudvari, debrecen—tokaji és tiszacsege—egyeki törvényhatósági közutak kiépítése folyamatban vannak, de a sok esőzés ezeket a munkákat hátráltatta.

Az ellenzék és a jövő Zavaros különvélemények

A szövetkezett ellenzék jelenlegi helyzete a fejetlenség és széthúzás képét mutatja. A sokfejú tábornak három vezéralakja: Apponyi, Károlyi és Andrássy fejtette ki mostanság az álláspontját, de ez a három felfogás igen tág körben hajlik el egymástól.

Legszélsőségesebb az Apponyié. Ő most is csudálatosan gyakorlatiatlan politikusként viseli magát és azt az intranszignes, tarthatatlan véleményt hirdeti, hogy mind semmi, amit a törvényhozás június 4-ike óta alkotott, Akadémikus teóriáin oly messze ragadhatja magát Apponyi, hogy előre kétségbevonja a tervezett mandátumfosztó törvény leendő kötelező erejét, s kijelenti, hogyha ezt a törvényt majdan ő rá alkalmazná, ő azonban is képviselőnek tekintené magát. Csökkönyösen ragaszkodik az in integrum restitucióhoz, pedig nyilván láthatja, hogy tökéletes lehetetlenséget kíván. Annyira lehetetlen meg-

semmisíteni a nemzeti törvényhozás mindkét házának túlyomó többsége által elfogadott, megszavazott s a király által szentesített törvényeket, hogy ezek ellen immár a szövetkezett ellenzék praktikusabb többsége nem agitál többé, belárván, hogy e törvények életbeléptetése ellen minden küzdelem reménytelen és alkotmányellenes is.

Még Károlyi Mihály gróf is úgy gondolkodik, hogy a királyt nem szabad a megadott szankció visszavonására unszolni, ami uralkodó presztízisének menne a rovására. — Nem tűnik ki világosan, de úgy is sejthető a Károlyi nyilatkozatából, hogy ő valami deklaráció útján véli az ellenzéki elégedetlenséget lecsillapíthatónak.

Andrássy Gyula gróf meg éppen óva inti az ellenzék a szentesített törvények ellen való külső izgatástól, ami céltalan is, de a büntető törvénybe is beleütközik; ehelyett azt ajánlja, hogy az ellenzék a képviselőházban folytassa ezentul is a kormánytal szemben az ellenállást. Ez a tanács elsősorban azt monlja, hogy a megtörtént és meg nem mäsítható törvényhozási tényeken az ellenzéknek meg kell nyugodnia, illetőleg ezek támadásával a közvéleményt nem a szabad a törvények ellen való engedetlenségre lázítani; emellett azonban azt is javasolja Andrássy, hogy az ellenzék a jövőben vegyen részt a parlamenti tanácskozásokban és egyedül ott keresse vélt sérelmeinek orvoslását, mert hiszen csak ez az érteleme lehet annak a tanácsnak, hogy az ellenzék a küzdelmet a képviselőházban folytassa.

Az élesen ellentétes három taktikai magatartás közül kétségtelenül az a helyesebb, amit Andrássy ajánl. A szövetkezett ellenzék a saját szempontjából semmi okosabbat nem tehet, mint azt, hogy elfoglalja helyét a törvényhozásban és ott iparkodik érvényesíteni.

A véderőharc a törvények szentesítésével befejezést nyert. Ebbe az ellenzéknek bele kell nyugodnia. Meg kell tenie annál is inkább, mert az ország is már belenyugodott, sőt örömmel vette, hogy ez a mérges probléma végre-valahára a magyar politikai életet nem nyugtalanítja.

Az ellenzéknek tekintetét a jövő felé kell

dolgozik. Mint a két öreg: a vén tölgyfa is, Archip is éjjel-nappal susog... Mind a ketten sokat láttak életükben... Hallgassátok csak meg őket...

Ugy harminc évvel ezelőtt virágvasárnapján, a füzfa nevenapján, az öreg a maga helyén ült, bámulta a tayaszt, mint mindig... csak az öregek susogása hallatszott s néha-néha a vickádozó halak loccsanása. Az öreg horgászott és várta a delet. Délben hozzáfogott a hallevesfőzéshez. Akkor volt dél, mikor a füzfa árnyéka arról a partról elhúzódott. Archip különben a postakocsi csengőjéről is megismerte a delet, mert éppen délben szaladt keresztül a töltésen a t... i posta.

Ezen a vasárnapon is hallotta Archip a csengőt. Letette a horgot s a töltés felé nézett. A trojka (három fogat) már felkerült a dombra, lefelé ereszkedett s lépésben haladt a töltés felé. A postás aludt. A töltésre érve, valamiért megállt a kocsi. Archip már régen nem bámulta ezt, de most valahogy kedve volt bámszkodni. Valami különös dolog történt. A postakocsi körül nézett, izgatottan kelt föl, a postás arcáról lerántotta a kendőt és suhintott az ostonnal. A postás nem rezent föl... szőke fején azonban egy barnosvörös folt látszott. A kocsi leugrott a kocsiról s még egy üstét mért rá. Néhány pillanat múlva Archip lépéseket hallott, a partról a kocsi ereszkedett le s éppen felé-

je tartott. Lázasa arca elhalvánvodott s tudja Isten hová nézett bamba tekintete. Remegve fuott a füzfához s Archipot észre sem véve — az oduba rejtette a postatáskát; aztán visszafuott s a kocsira ugrott. Rettenetes dolgot látott aztán még Archip... A kocsi halánékon szurta magát, bevészte az arcát s a lovak közé vágott...

— Rablók, gyilkosok! — kiabált azután...

Csak a visszhang felet neki s Archip sokáig hallotta: „rablók”... Hat nap múlva bizottság szállt ki a malomnál. Lerajzolták a malmot, a töltést — valaminek megmérték a patak mélységét, aztán a füzfa alatt megebédeltek és elmentek. Archip az egész vizsgálat idején a kerék alatt ült s remegve nézett a táskára. Ötpeces borítékot látott benne. Éjjel-nappal néte azoka a pecsétet s töprengett. A vén füzfa meg nappal hallgatott, éjjel pedig sirt.

— Ostoba! — gondolta Archip — susogását hallgatva...

Egy hét múlva Archip a városba ment a táskával.

— Hol van itt a törvényészék? — kérdezte a vámon áthaladva.

Egy nagy sárga házat mutattak neki, amelynek kapujában egy csikos faköpnveg állott. Bement és az előszobában egy fehér-gombos ruhú urat látott.

Az ur pipázott s az őrt szidta valamiért.

fordítania. Becsületesen közre kell működnie egy valóban demokratikus választójog megalkotásában. Csak így szerezheti vissza magának a rokonszenvet, melyet a szakadatlan obstrukciók által még a saját választói között is elveszített. De céltalan is lenne más taktika, mert ha egyszer a kormány a választójogi javaslatát előterjeszi, a parlamenti reform a maga nagy súlyával és jelentőségével különben is háttérbe szorít minden egyebet, főképpen pedig a gyakorlatilag oly abszurd kívánságokat, mint az Apponyi in integrum restitúciója.

A vízvezetéki kutak

Nem ad véleményt a műszaki osztály

A magyar városok közül talán egyiknek sem volt annyi baja a csatornázás és vízvezeték létesítésével, mint Debrecennek. A város közönsége ritka áldozatkészséggel szavazta meg a szükséges költségeket, még ha kellett, az eredeti költségvetésen felül is, a vezető tisztviselők pedig nagy ambícióval, ügyszeretettel és tudással végezték a szükséges munkákat. Mégis úgy a csatornázás, mint a vízvezeték dolga huzódott mindig és minden részletkérdés akadályok leküzdésével volt csak elintézhető.

Egyik leginkább nehézkesen előrehaladó ügy volt a vízvezetéki kutak dolga, amelyekben, sajnos, még ma sincs végleges döntés s nem kizárt dolog, hogy egy előreláthatóan vesztett perbe kényszerül bele a város. Hogy mindezek a dolgok így állanak — bár nem akarunk senkit sem megvádolni, de az előzmények, sőt a legutóbbi események után úgy érezzük — azt főként a belügyminiszterium közegészségügyi, mérnöki, vagy műszaki osztályának kell tulajdonítani.

A megásott tizenkét vízvezetéki kut közül tudvalevően négy kutat kifogásolt a műszaki osztály s ezért a város azokat még most sem vette át. A műszaki osztály a meg-ejtett próbafurás után, amelyet a nyolcas számú kut mellett létesített, kijelentette, hogy a kifogásolt négy kut csekély vizszolgáltatásának oka vagy a furásban, vagy a hibás ta-

lajvizsgálatban van. Mig ugyanis a kontrol kut 1.07 méter leszívás után másodpercenként 6.16 liter vizet ad, addig a mellette 15.8 méterre levő kifogásolt 8. számú kut 11.38 méteres depresszió mellett csak 3.63 liter vizet tud szolgáltatni másodpercenként.

Miután itt tehát világosan valami hiba van, a városi tanács határozott szakvéleményt kért a hibára vonatkozóan a műszaki osztálytól, amely azután a követendő eljárást is megmutatná. A vélemény helyett azonban a műszaki osztály határozatlan, bizonytalan feleletet adott. Erre a tanács még egyszer megkereste a műszaki osztályt, újból kiemelve, hogy határozott szakvéleményt adjon. A felterjesztésre most a következő válasz érkezett:

A m. kir. belügyminiszterium műszaki osztálya.

1164-1912.

A város tanácsának

Debrecen.

A kifogásolt városi vízvezetéki kutak átvétele tárgyában a folyó évi június 24-én 10890. szám alatt kelt megkeresésében t. Cím azt kéri Osztályunktól, hogy a fentemlített kutak átvétele tekintetében a városnak határozott utasítást adjunk.

Erre nézve meg kell jegyeznünk, hogy osztályunk hatáskörét lépnénk túl, ha t. Cím részére határozott utasítást adnánk. Azonban arra való hivatkozással, hogy a vízvezetéki kutak különböző vizszolgáltatása tárgyában a folyó évi június 2-án 632. szám alatt kelt véleményünkre, amelyben közöljük, hogy a kifogásolt kutaknak a többitől eltérő csekély vizszolgáltató képessége a készítési munka hiányaira vezethető vissza, fentartva idézett véleményünket, műszaki szempontból most is javasoljuk a városnak, hogy a kifogásolt kutak a hivatkozott véleményekben kifejtett okoknál fogva vállalkozóól ne vétessenek át és helyettük a kontrollkúthoz hasonló kutak létesíttessenek lehetőleg Zsigmondv vállalatával, aki az első kutat is kifogásalanul elkészítette.

Hogy pénzügyi szempontból ily eljárással a város károsodhatik is, amennyiben nincs kizárva az, hogy a bíróság vállalkozó javára is dönthet, az véleményünk szerint e kérdésben döntő szerepet nem játszhatik, mivel a városnak csakhamar szükségére lesz 12 jó kútra s azokat még akkor is kénytelen lesz

elkészíttetni, ha a bírói döntés esetleg a négy rossz kut átvételére is rákényszerítené a várost.

Budapest, 1912. évi július hó.

Farkas,
miniszteri tanácsos.

Ez a válasz sem mond semmi olyat, a mire a város támaszkodhatnék, hanem fönnhagyja a lehetőséget a jogi szakvélemények szerint egy bizonyosan elvesziendő perre, vagy arra, hogy még négy kutat furasson a város, ami ismét 120000 koronába kerül.

A tanács most az ügyet a jog- és pénzügyi bizottság elé viszi, hogy az is foglalkozzék a kérdéssel s azután a közgyűlés elé terjeszti döntés végett.

Afférok krónikája

Az utcán és a kávéházban

Vannak napok, amikor szinte járvány-szerűleg temperamentumosak az emberek. A legkisebb nesz is ingerli őket s amit máskor megjegyzés nélkül hallgatnak végig, most egyszerre tűzbe borul miatta az arcuk, ökölbe a kezük. Ilyenkor támadnak azután azok a tettlegességek, amelyeket később keservesen megbánnak, akik résztvettek az afférban.

Ugy látszik, Debrecenben most az *uborkaszézon* megérlelte a paprikás hangulatot, mert egyszerre négy nyilvános összetűzés is foglalkoztatja a nyári nap heve által kávéházakba hajtott embereket.

Az első tettlegesség a *Hungária-kávéház* kasszája körül támadt, ahol a szőke *Iren* kisasszony sehogy sem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy őt ott a páros vagy práafan napokon a kávéház barna tündére váltta fel. Lehet, hogy erre egyéb okai is voltak, mint a *kollegiális szeretet*, de az tény, hogy az ügyet bizonyos *érzékeltető* és *csattanós* formában tette szóvá. Ami hír szerint *fogorvosi* közbelépést is involvált, mely pedig egy oly jónevű kávéházzal, mint a *Hungaria*, éppen nemkívánatos. Annyira, hogy a népszerű kávé, ifj *Weichinger* Károly is

esztelen?! — mondotta neki — oldalt, a postásra tekintve . . . Menj innen.

Ugvanezt mondotta a postás is . . . a fiúfia is ugvanezt sugta.

— Nem bírok felelt a kocsis . . . Elmennek, de fáj a lábam . . . fáj a lelkem!

Az öreg karon fogta a kocsist és a városba vezette. Elvitte a Nyizsnvaia-utcába, ugyanabba a szobába, ahol a táskát átadta. A kocsis térdreest a főnök előtt és mindent bevalólt. A bajuszos ember elámult.

— Mit kensz itt magadra — te bolond! — mondotta neki. Részeg vagy? Azt akarod, hogy a hüvörsre tétesselek. Ezek a gazemberek megbolondultak! Csak bonvolitiák a dolgot . . . A tettes nem került meg s ezzel vége . . . Mit akarsz még? Takarodj!

Mikor az öreg a táskát emlegette — a bajuszos kacagott s az irnokok csodálkoztak . . . Bizonyára gyöngye az emlékező tehetségük . . .

A kocsis nem talált bűnhődést a Nyizsnvaia-utcában sem . . . Vissza kellett térnie a fiúfához.

Lelkiismerete elől a vízbe kellett menekülnie s éppen ott kellett megzavarnia a vizet, ahol az Archip uszófiaia szokott libegni. A kocsis megfult. Az öreg és a vén fiúfia most árnyat látnak a töltésen.

Talán azokkal suttoznak?

Archip hozzálépett s egész tetésben remegve adta elő, hogy mi történt a vén fiúfánál. A hivatalnok kivette kezéből a táskát, kinvitotta s elsápadt, majd elpirult.

— Rögtön! — felelte neki s a hivatalba futott. Ott körülvették a többi hivatalnokok . . . Ide-oda szaladgáltak, tanakodtak, suttoztak . . . Tíz perc múlva az egyik hivatalnok kivitte Archipnek a táskát és így szólt:

— Barátom, nem ide kellett volna jönöd. Menj csak a Nyizsnvaia-utcába, ott majd megmondják — ez a bíróság, kedvesem, te pedig menj a rendőrségre.

Archip áavette a táskát és kiment.

— A táska könnyebb lett s felére apadt! — gondolta magában.

A Nyizsnvaia-utcában egy másik sárga házat mutattak neki, amelyik előtt két őrszem volt. Archip bement. Előszoba itt nem volt, a hivatal mindjárt a folvosóról nyílt. Az öreg az egyik asztalhoz lépett s az irnoknak elbeszélte a táska történetét. Ezek kitépték kezéből a táskát, összeszidták s főnökükért küldtek. Egy kövér, nagybajuszu ember jelent meg. Rövid kérdezősködés után átvette a táskát s bezárkózott vele a másik szobába.

— Hol a pénz? — hallatszott egy pillanat múlva a szobából. — A táska üres! — Mondjátok meg az öregnek, hogy elmehet! Vagy tartóztassuk le! Vigyétek Markovics Ivánhoz! Nem . . . Különben menien!

Archip köszönt és elment. A kárászok és süigerek egész nap nem látták ősz szakállát . . .

Késő őszre fordult. Az öreg ott üldögélt és horgászott. Arca épp oly szomorú volt, mint a szomorú, sárguló fiúfa; nem szerette az őszet. Arca még szomorubb lett, amikor a postakocsist meglátta. A kocsis nem vette őt észre, amikor a fiúfához lépett. S bedugta kezét az oduba. A nedves, lomha méhek elépték a kezét. Egy darabig kotorászott, aztán elsápadt s egy óráig ült a patak fölött s bamba tekintettel nézte a vizet.

— Hol a táska? — kérdezte aztán Archiptól.

Archip eleinte hallgatott s félnéken távolodott a gyilkostól, de csakhamar megszánta.

— En vittem el a hatóságna! — mondotta neki . . . Te ostoba, azonban ne féli . . . Azt mondtam, hogy a fiúfa alatt lettem.

A kocsis felugrott, ordított és Archipra vetette magát. Sokáig verte. Összeverte az ő vén arcát, a földre teperte, összerugdosta. Megverte az öregot, de nem ment el tőle, ott maradt Archippal a malom mellett. Napnal aludt és hallgatott, éjjel pedig a töltésen bolyongott. — A töltésen bolyongott a postás szelleme is — azzal beszélgetett.

Megint előtt a tavasz s a kocsis tovább folytatta a hallgatást és a bolyongást . . . Egyszer éjjel az öreg lépett hozzá:

— Örökké csak bolyongani fogsz, te

kénytelen volt tiltakozni a *műtét* ellen s kiaszony előtt az alternatívát:

— Akár *azonnal*, akár *rögtön* távozhat!

Ami a szöke nem iránt érdeklődő kávéházi látogatók soraiban őszinte sajnálatot keltett.

A második affér színhelyül a törvényszék előtti tér szolgált. Két debreceni újságíró vett benne részt, még pedig úgy kézzel, mint lábbal s bár szemtanuk asszisztáltak az esetenél, mindkét fél azt kolportálta, hogy — *ő verte meg a másikat*. Ami alighanem azt a körülményt látszik igazolni, hogy a hadakozásban mind a két fél egyenlő eredményel vette ki a részét.

Az összetűzésre hírlapi közlés szolgált okul, amennyiben Balassa Sándor állítólag a fővárosi lapoknak oly tudósítást küldött az utóbbi napokban indult *Uj Debrecen* című lapról és annak munkatársáról, Voith Györgyről, melyeket az magára nézve sértőeknek tartott. Meglehetősen agresszív módon válaszolt azokra, sőt oly súlyos vádakkal is illette Balassa Sándort, melyekre ez kijelentette, hogy a sajtóbírósnál vesz értük elégtételt.

Közben aztán Balassa vasárnap délelőtt a törvényszék előtt összetalálkozott Voith Györggyel, akit Balassa botiával többször fejbe sújtott. Mire Voith Balassára rohant és *azt fojtogatni kezdte*. Természetesen csödület támadt a harc színhelyén s a verekedőket szétválasztották. Mindkettőn számos ütött és karmolt sebhely látszik.

Az ellenfelek szétváltak, de ki nem békültek egymással. Mind a két ember szívében ott lappangott a titkos vágy, hogy még egyszer találkozni fognak együtt. S az alkalom hamarabb elkövetkezett, hogysen hittek. Ma reggel 12 óra tájban mind a ketten a Piac-utcán időztek, mikor a véletlen egyszerre szembe küldte őket egymással. Balassa a Hungária-kávéházból indult a postára, Voith György pedig az éppen megálló villamos vonat peronjára indult a tulajdáról. Közvetlen a villamos felszálló előtt találkoztak. Látszott, mindketten számítottak a tettelegességre, mert szinte egyenlő dühvel rontottak előre, mikor egymást észrevették.

Voith György ökölbe szorította a kezét, Balassa Sándor pedig a kezében levő hajlékony és erős fonott bottal kétszer egymásután *arcába sújtott* ellenfelének. Mire ez ismét Balassára rohant és fojtogatni kezdte. — Egyik közelben levő újságíró választotta szét őket.

Csakhamar nagy csoportosulás támadt a verekedők körül, akiket két rendőr a kapitányságra kísért. Igen *helytelenül*, mert közismert, állandó lakással és foglalkozással bíró egyéneket, ha azok *büntényt nem követnek el*, csupán vétséget, *semmi joga* a rendőrnek előállítani. — Ha ezt újságíró emberrel is meg merik tenni, bizony az általunk sokszor kiemelt *tapintat* és rendőri *jogérzet* iránt megváltozik a *véleményünk* és bizalmunk.

S a királyi ügyészség is másképp kell, hogy elbírálja a *hivatalos hatalommal való visszaélés* eseteit!

De térjünk vissza a tettelegességek sorozatának befejezésére. A fent történetek hatása alatt a kávéház előtt ülő Láng Miklós, ugy

látszik, egyik régi ellenfelének láttára, azt a megjegyzést tette:

— Vannak itt mások is, akiket nem ártana kipofozni!

Amit Szabó Gusztáv, a Hungária-kávéház egyik törzsvendége, magára nézve annyira célzatosnak tekintett, hogy nem hagyott megjegyzés nélkül, hanem erősebb, sőt személyes élti megjegyzéssel viszonzott. — Arra aztán kavardás támadt, *bot és poton* ígéretések, sőt szemtanuk állítása szerint *beváltások* is következtek, melyeknek hatása alatt ismét dolga került a kávéház szimpatikus kávésa, ifj. Weichinger Károlynak, a ki beleizzadt, míg rendet teremthetett a felzavart — *hungária koncertben*.

Ilyen szenzációkkal kedveskedett nekünk az íres és türhetelemül meleg *kánikulai unalom!* (gy. zs.)

Dráma vagy gyilkosság

Letartóztatott zenei tanító

A csendes Budának ismét szenzációja van. Szombaton éjszaka egy úriasszony leest a harmadik emeletről és sulvosan összeszelezta magát. Eleinte azt hitte a rendőrség, hogy öngyilkossági esettel áll szemben, de később olyan gyanúok merültek föl, amelyek a férj ellen szólnak, hogy *ő dobta volna le a feleségét a harmadik emeletről*.

A Schwartz Ferenc-utca 3-ik számú ház harmadik emeletének 3-as számú lakásában lakik Barta-Hackl József székesfővárosi tanító feleségével, született Tóth Etellel. A férfi 31 éves, a nő 20. Mintegy másfél éve vannak együtt s egy nyolchónapos gyermekük van.

Barta-Hackl József vidéken volt tanító. Elvált feleségétől és akkor vette el Tóth Etelt, akinek a szülei azt ígérték, hogy havonta 100—120 koronával segíteni fogják. Azután rábeszéltek őket, hogy jöjjenek fel Pestre s itt nekik adják az Aladár-utcában levő házukat.

Hacklknél lakott régebben Hackl mostohaanyja, özvegy Barta Barnáné, aki azonban nem látta itt biztosítottak a sorsát! és férjhezment Filó József tanítóhoz.

Ez május elején történt s azóta gyakori lett a veszekedés a kis lakásban, mert Barta-Hackl József nagyon könnyelműen élt. Folyton elmaradt hazulról s a felesége e miatt szemrehányásokat tett neki.

Már csütörtökön nagyon összekaptak a lakás erkélyén s ekkor Barta-Hackl József felemelte a feleségét és kitarította az erkélyen.

— Mit akarsz velem, — kérdezte az asszony — le akarsz dobni?

— Nem én, csak tréfálok! — felelte a férfi. —

Bartáknál lakott egy Prónai Ferenc nevű tanuló, akinek szombaton haza kellett volna utazni. Az édesapja küldött is erre a célra neki 12 koronát, de Barta ezt a pénzt elmulasztta. Az asszony erre, hogy a fiúnak oda tudja adni a pénzt, tizenhárom lepedőt zálogba küldött a fiúval. Barta azonban a kapuban várta a fiút, elvett tőle 10 koronát és elment mulatni. Éjszaka vetődött csak haza s hogy mi történt a lakásban, azt eddig nem lehetett biztosan tudni.

Nem sokkal később ugyanis a közelben sétáló rendőr asszonyi testet látott a harmadik emeletről lezuhanni. Becsengetett a ház-mesternek s vele együtt megállapították, hogy a leesett asszony Barta-Hackl Józsefné. Elhívták a mentőket, akik első segélyben ré-

szesítették az asszonyt és az új János-kórházba vitték.

A rendőr felment Barta-Hackl József lakásába és a tanítót ott találta hiánvos öltözetben. Feldult arccal sétált a szobában s nem adott feleleteket a hozzá intézett kérdésekre.

Hacklné tegnap magához tért a kórházban és kihallgatta a rendőrség. Eleinte azt mondta, hogy nem emlékszik semmire sem, de később a kihallgatás folyamán elszólta magát s a rendőrségben azt a gyanút ébresztette, mintha mentegetni akarná férjét, aki ledobta őt az emeletről.

Miután a rendőrség nagyon gyanusnak találta az esetet, ma délelőttre beidéztek Barta-Hackl Józsefet a rendőrségre és kihallgatták. A kihallgatásnak az lett az eredménye, hogy a rendőrség Barta-Hackl Józsefet szándékos emberölés címén előzetes letartóztatásba helyezte.

A modell

Jelenet a járásbírótság előtt

*

A bíró: Neve?

A vádlott: Féderveisz Imre.

A bíró: Foglalkozása?

A vádlott: Az apámnak két sarokháza van.

A bíró: És ön a házbért segíti elköltetni?

A vádlott: Amennyire a körülmények megengedik...

A bíró: Szemérem elleni vétséggel van vádolva.

A vádlott: Csodálom, tudtommal mindig respektáltam a női szemérmeket, a legértékesebb kincsnek tekintettem. Jóformán rá sem tudok nézni arra a nőre, ki az első kétértelmű szóra el nem pirul.

A bíró: Ez nem érdekel engem. Itt konkrét vád van emelve. A panaszosnő szerint ön festőnek adta ki magát.

A vádlott: Igen, mondom, elvégre, ha vagyoni kárt nem okozok vele, azt is mondhatom, hogy Angelo király vagyok.

A bíró: De ön ez alatt a hamis cím alatt modellnek szerződtette a panaszosnőt.

A vádlott: Ugy van, bíró ur, hallottam, hogy a modellek néha csodaalkotásokra ragadják a festőket, kíváncsi voltam, hogy réám minő hatással lesz a női plasztikának az a remeke, melyet jogom volt seíteni.

A bíró: És nem találja, hogy ez rut becsapás?

A vádlott: Egyáltalában nem... Itt üzletről volt szó, helyesebben kétoldalu szerződésről. Én ő nagyságával szemben mint szerződő fél állottam. Husz koronát ígértem minden óráért, melyet mint modell nekem szentel. Ő nagysága elfogadta a feltételt s én pontosan fizettem. Még nyugtát sem kértem.

A bíró: Kérdés, ha a panaszosnő tudta volna, hogy ön nem festő, elfogadta volna-e az ajánlatát.

A vádlott: Ezt nem tudom, a kérdésnek ez a része ne mis érdekel. Elfogadta s ezzel az üzlet perfekt lett. Hogy miért kellett nekem modell? Azt hiszem, erre a kérdésre nem tartozom válaszolni. Van egy barátom, ki ne mrégiben ágvut vett magának, pedig nem is tüzér, hanem gabonakereskedő. És senki sem kérdezte tőle, hogy mit csinál az ágvuva, holott nem hadviselő fél. Akinek pénze van, annak hazai törvényeink szerint lehetnek előkelő passziói... Ami pedig a szemérmeket, az isteni, az általam oly magasra taksált, oly megbecsülhetetlen női szemérmeket illeti, arra nézve teljesen közömbös, hogy igazi festő vagy amatőr méltányolja-e a női plasztikát. Nos, én amatőr vagyok, szívbeli, hamisítatlan amatőr. Én a szépalkatú nőkért el tudnám költeni apámnak mind-

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Kossuth-u 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

két sarokházát. Lehet, hogy ez gyöngeség, de alig hiszem, hogy büntetőiögilag üldözendő cselekmény.

A bíró (magában): Ez a legpimaszabb fráterek egyike, akivel valaha találkoztam. (Felkel és kihirdeti az ítéletet). Ő felsége a király nevében! Büntetendő cselekmény hiányában az eljárást megszüntetem . . .

A rejtélyes hulla

Öngyilkosság a vasuti sineken

Még szombaton este történt, hogy este tíz óra körül a Budapest felé haladó 1709. számú vonat elindulása után, a sín pár mellett, egy munkás külsejű ember megcsönkített hulláját találták, kinek a feje a törzsétől el volt vágva. A vonatot átvizsgálták, azonban sehol vérvnyomokat nem találtak azon, így valószínűnek látszott, hogy az illető egy korábbi vonat kerekei alól került a pályára, ahol vagy részegen haladt át vagy szándékosan fekiúdt a kerekek alá. A rejtélyes ügyben a csendőrség megindította a nyomozást, amely tegnap eredményre is vezetett és sikerült megállapítani az eset körülményeit, a melyek egy borzalmas öngyilkosság tényét világították meg.

Az öngyilkos, aki borzalmas tettét a szobozslói sorompó közelében levő őrháztól nem messzire követte el, Nagy András 24 éves nőtlen tégláskerti II. járásbeli lakos, létai születésű, beteges, gyengeelméjű ember volt.

A körülményekből kétségtelenül megállapítható, hogy a szerencsétlen ember lefeküdt keresztbe a sinekre. És pedig úgy, hogy az egyik talpfára fekiúdt, nyakát az egyik sinre fektette s így hanyat fekve várta a Budapestre haladó vonatot. Hogy meg se mozduljon és hogy annál pontosabban tartassa nyakát a másik sinen két lábát megfeszítette s éppen a nyakcsigolyáit tartotta a sín vasára úgy, hogy a vonat kerekeinek éppen a nyakát kellett elvágni.

Az átrobógó vonat ebben a helyzetben ölte meg az öngyilkosságra szánt embert. A fejét oly pontossággal metszette le, akár a guillotint, a mozdony kerekei mint egy borzalmasan hatalmas késsel vágta le a törzséről a fejét, amely messze elgurult a sinektől, a homokos emelkedettebb töltésszerű sín mellékről. Nehány lépésvyre találták meg a törzsétől elválasztott fejet. A törzs maga abban a helyzetben maradt, ahogyan odafekiúdt. Hanyat fekve, a két kéz kissé összekapva, mintha az elszakított fei után akartak volna nyulni, vagy mintha az utolsó pillanatban a rettenetes gyorsasággal özeledő borzalmas kerekeket akarták volna fölemelni.

A holttestet, amelyet nem ismerték azon a napon, 7-én, vasárnap délelőtt szállították be a közkörház halottas kamrájába, ahol azután fölismerték.

SPORT

A Debreceni Nyomdász Sport Club I—D. T. E. II. 1—1. (1—0) Gyöngyösi mérkőzést produkált tegnap a Debreceni Nyomdászok Sport Clubja, amely a D. T. E. II. csapatával játszott. Az izgatóság végig érdekes szép játékban sok szépet mutattak a nyomdászok, akiknek a vezető gólt Nagy Sándor a nyomdász csapat kitűnő jobbszélső csatára szerezte meg. A fölény általában előnyben volt és csupán a pártoskodó bírót által jogtalanul megítélt szabadrugással tudta megszerezni a D. T. E. a kiegyenlítő gólt a második félidőben.

Debreceni Nyomdász S. C. II.—Szabók Sport Egyesülete I. 2—0. A nyomdászok fö-

lényes győzelmet arattak az ellenfélnek erőszakos, durva játékmódora dacára. Az eredmény 2—0 a nyomdászok javára.

HIREK

A király kirándulásai. Ischlből távozoznak: Ő felsége vasárnap d. u. 3 óra 50 perckor Paar gróf főhadsegéd, lovassági tábornok, valamint Maresch udvari számvevőszéki tanácsos kíséretében udvari különvonaton Gmundenbe utazott, ahova 4 óra 50 perckor érkezett meg. A pályaudvarról ő felsége magánfogaton a cumberlandi hercegi kastélyba ment, hogy meglátogassa Ernő Ágost cumberlandi herceget és Thyra hercegnő családját. Ő felségének ez az első találkozása a gyászoló családdal György braunschweig-lüneburgi herceg tragikus elhunytá óta. Az uralkodó látogatása alkalmával Miksa, badeni herceg, a főhercegi pár sógora, valamint Valdemárdán herceg is jelen volt. Ő felsége több mint fél óra hosszaiig maradt ott, majd a fasonon át sétálva, a Mária Terézia nyaralóba ment, ahol Fülöp württembergi hercegnél és Mária Terézia hercegasszonynál tett negyedórai látogatást. Ezután ő felsége folytatta utját Altmünster-eszenweierbe és mintegy husz percnvi látogatást tett Don Alfonzo bourboni hercegnél és nejeinél. Innen a felség a pályaudvarra hatott, ahol a közben Gmundenből odairányított különvonaton 6 óra 55 perckor vissza-utazott Ischlbe, ahová este hét órakor érkezett meg. Az uralkodó Gmundenben és itt lelkes ovációk tárgya volt a tömegesen összerendezett fűrdőközönség és lakosság részéről. Gmunden város ő felsége látogatása alkalmából fel volt lobogozva és diadaliveket emelt. A midőn ő felsége a gmundeni fasonon áthaladt, a néphimnuszot játszották. Ischlbe visszatérve, a felségét a pályaudvaron viharos hoch-kiáltásokkal fogadták. Ő felségét a spontán ovációk láthatóan megörvendeztetették és katonásan köszönt.

Kondor Kálmán főszámvevőhelyettes. Domahidy Elemér főispán értesítette ma a polgármestert, hogy Kondor Kálmán főszámvevőt a szervezeti szabályrendeletekben megállapított ui állásra a főszámvevőhelyettesnek kinevezte. — Kondor igen értékes tagja a számvevői hivatalnak s mint kiváló munkaeerő s a város ügyeinek és vagyónának kitűnő ismerője már nem egy nagy munkát végzett. Kondor Kálmán kinevezése amely arra méltó tisztviselőnek jutott, a tisztviselői karban is általános örömet és meglepődést keltett.

A Kossuth-szobor helve. A Kossuth-szobor bizottság véleménye nyomán a tanács mai ülésén utasította a mérnöki hivatalt hogy 1240 korona költséggel készítse el a Kossuth-szobor favázás mintáit, amelynek segítségével a legalkalmasabb helyet kijelölni fogják. Egyben a művészeknek, miután a harmadik csoportozat arvagmintáit is elkészítették s az jól sikerült, a tanács a 19000 koronát kiutalvánvoztta.

A színház javítása. A városi tanács ma elhatározta, hogy a nyári szünet alatt a színházat tataroztatni fogja és a páholyokat újra tapétáztatja. A munkálatok végrehajtását K. Tóth Mihály dr. kulturatanácsnok végzi akinek e munkákra fedezetül 3800 korona áll rendelkezésére.

Eljegyzés. Vági István helybeli ékszerész eljegyezte Glauetz József földbirto- kos leányát Mariskát Gemzséröl.

A városi bérházak építése. Megirtuk, hogy a Piac-utca 26—28. számú bérház építési ügyeinek megbeszélésére az ez ügyek intézésére kiküldött bizottságnak ma délután kellett volna üléseznie, de az ülést elhalasztották a közbejött okok miatt péntek délutánra.

Jóváhagyás. A belügyminiszter értesítette ma Debrecen város tanácsát, hogy a debreceni ortodox izraelita hitközség alapszabályait jóváhagyta.

A debreceni gömblovó verseny. A debreceni polgári lövészegyesület tegnap vasárnap tartotta meg nagyszabású gömblovó versenyét. Egész nap tartott a verseny melyben 30 nevező vett részt. Értékes szép díjak voltak és hogy ilven várakozáson felül sikerült, az főként az egyesület igazgatójának Thurzó Bélának érdeme. A versenyben feltűnő nagyszámban vettek részt a helyőrség tisztjei, különösen a honvédtisztek. A versenyek eredménye a következő: I. verseny. 1-ső Kegyes Ferenc, 2-ik Gerőcz József, 3-ik Moldován László gazdasz. II. verseny. 1-ső P. Nagy Zoltán, 2-ik dr. Winkler Jenő, 3-ik Piros Béla. III. verseny. 1-ső dr. Gálbory Sámuel, 2-ik Moldován László, 3-ik Kulin Imre. IV. verseny. (kettős gömbre.) 1-ső Bánhidv Béla gazdasz. 2-ik Varga Laci, 3-ik Kegyes Ferenc. V. verseny. 1-ső Békessy Géza (8 simpla lövéssel 10 közül) 2-ik Horváth Ferenc, 3-ik Vecseházi Leitner Gyula. VI. verseny. 1-ső Moldován László, 2-ik dr. Hajnal Dezső, 3-ik Kegyes Ferenc. A versenyt nagy közönség nézte végig. Este bankett volt a lövöldében, mely alkalommal többen felköszöntöket mondtak.

A város jövedelmei. Karcag városa kérdést intézett Debrecenhez, hogy kihasználja-e az 1886. évi XXI. törvény cikk 15. szakaszában biztosított jogait. A tanács értesítette Karcag tanácsát, hogy igen és pedig olyképpen, hogy községi adót, 10 százalékos utadót, szeszadóptóléket és kövezetvámot szed.

Kereskedelmi alkalmazottak tüntetése. Ma este több száz kereskedelmi alkalmazott tüntető sétát tartott a Piac-utcán, hogy az esti nyolc órai zárásra kényszerítse azokat a kereskedőket is, akik nem írták még alá a szervezkedést.

A debreceni muzeum biztosítása. — Löfkovits Arthur a debreceni muzeum lelkes igazgatója előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a városi muzeumot nagyobb értékre biztosítsa s vezesse be a telefont. A nagyobb biztosításra azért van szükség, mert a muzeumot eddig az épülettel együtt csak 50000 koronára biztosították, már pedig az épület értéke maga 34000 korona, míg a tárgyak értéke meghaladja a 120000 koronát. A tanács az előterjesztés erre vonatkozó részének helyt adott s kimondta, hogy a muzeumot az épülettel együtt 150000 koronára biztosítja tűz és betörés ellen. A nagyobb értékű biztosítás 100 koronával többlet terheli meg a muzeumot, amelynek államsegélytől nyer fedezetet e kiadás. A telefon bevezetését, tekintettel arra, hogy csak ideiglenesen van mai helyén a muzeum, a tanács nem rendelte el.

A kerteségek kutia. A tanács mai ülésén hozott határozatával utasította a mezőrendőrkapitányságot, iria össze, hogy a kerteségekben hány kut van s hány kell még. Ez összeírás után dönt a fölött, hogy a szükséges kutak megépítésére a kerteségeket kötelezi-e, amint ezt a szabályrendelt elrendeli, vagy közegészségi tekintetéből a város is hozzájáruljon-e.

A Csokonai-kert rendezése. Szóba került ma a tanácsülésen a Csokonai-kert rendezése is és az is, hogy a bokrokat már ki kellene vágni s legalább a vaskerítést föllállítani ott pedig, ahol a vízvezeték nem érinti a teret a burkolatot is elkészíteni. Miután azonban az erre vonatkozó határozat sem nyert még jóváhagyást s mert a közelben még építkezések is folynak, de meg a napszám is igen magas most, a munkálatokat későbbre halasztották, amikor azután a parkírozást is megcsinálják.

Öngyilkosság. Hajdusámsomból jelentik: Sólvom János 60 éves elmebeteg napszamos ma délelőtt fölakasztotta magát, mire észrevették már halott volt.

Vasöntéseket,

mindenféle gépek alkatrészeit, mint a vagy ócska után készíti. **Gépek, kazánok, malmok** javítása és átalakítását a legolcsóbb árban vállal. — **Tanulók** havi fizetéssel felvétetnek.

Fáy Bertalan

vasöntőde és gépműhelye
DEBRECZEN, Hortobágy gőzmalom mellett.

— **Egy város rendőrök nélkül.** Makóról táviratozzák: Az összes makói rendőrök ma megjelentek Rákosi Gyula rendőrkapitány előtt és bejelentették, hogy miután hatvan korona fizetésükből nem tudnak megélni, lemondanak állásukról és lemondásukat írásban is benyújtották. A rendőrkapitány tudomásul vette a bejelentést és az alispántól azonnal sürgős intézkedést kért, hogy a rendet fentarthassa. A polgármester rendkívüli közgyűlésre hívta össze a képviselőtestületet.

— **Teliesen új művész-személyzet a Bikában.** Holnap, e hó 10-én, szerdán kezd meg rövid vendéglátókat az ország legkiválóbb erőiből szervezett művészársaság, amely fehér és modern volta mellett artisztikus is lesz; nemcsak az észnek, de a szemnek is a legképrázatosabb szórakozást fogja nyújtani. A tagok sorában van **Gombóc Vilma**, ez a 9 éves csodagyermek, ki most mutatkozik be először a debreceni közönségnek. — Mint előadóművész, mint táncosnő s mint imitátor fog bemutatkozni; egy kiforrott nagy talentum erejével fogja összes ismert művésznőinket (Fedák, Petráss, Pálmay, Jászai Mari és Márkus Emma) leutánozni. — Fellépnek még: **Lónyai Piroska**, a debreceniek kedvence, **Rabók Győző**, a budapesti Royal-orfeum komikusa, a „Dufila profon” című híres Móríc Zsigmond darabban; **Göndör Aurél** új cigányjeleneiben, **Kovács Andor**, a közismert humorista eredeti számaival és még 10 varieteszám. Kezdetre pontosan 9 órakor, helyárak 3, 2 és 1 korona, 20 fillérért válthatók. Asztalok előjegyezhetők.

— **A csendőrök új egyenruhája és illetéke.** A csendőrség egyenruhája, valamint az eddigi illetékek lényegesen megváltoztak. Az egyenruha felszerelésére és díszítésére vonatkozó újítások nagyjából már május 1-én életbe léptek. Az újítás az eddigi zsinórral díszített és sujtásos szolgálati díszzubbonyt megszünteti. Az új zubbony ezentúl zsinórnélküli. A legénység tisztái sapkát kaptak, mely buzavérvörös szegélyvezéssel van díszítve. Az őrmesterek szolgálaton kívül hosszú kardot viselnek. A vizsgázott altisztek őrmesteri jelt kapnak, valamennyi véglegesített csendőr pedig szakaszvezetői fokozatot. — Az illetékváltozások, melyek a jövő évi költségvetés alapján lépnek életbe, a következők: a csendőr évi fizetése ezentúl 1000 K lesz, (eddig 900 K volt.) Az őrsvezető őrmester az eddigi 1100 K helyett 1300 K évi fizetést kap, az őrmester pedig 1300 K évi fizetést helyett 1600 K-t. Lényeges újítás pedig a szolgálati pótdíj felemelése is az eddigi rend szerint ugyanis a szolgálati pótdíj 16 évig emelkedhet összeg volt, mely az 500 K-t meg nem haladhatta. Az újítás szerint a szolgálati pótdíj 24 évig emelkedhetik s a 700 K-t is elérheti, de ennél az összegnél nagyobb nem lehet.

— **A vásártér korlátjai.** A város gazda előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a baromvásártér korlátját, amely sok helyen igen rossz, 2800 korona költséggel javíttassa ki. Miután azonban e célra csak 500 ko-

rona van rendelkezésre, a tanács csak ennyi összeg erejéig rendelte el a legszükségesebb javításokat s már most kimondta, hogy jövőre a gumi erdők vasutiaiból maradt hulladék sínekkel készített vaskorlátot, amelyet nem kell mindig javítani, mert nem romlik olyan könnyen, mint a fakorlát. E munkálatok költségeit pedig már 1913. évi költségvetésbe beállítják.

— **Földrengés.** Pólából jelentik: Az itteni hidrográfiai intézet szeizmografikus készülékei ma katasztrófális távoli földrengést jeleztek. Kezdetre 9 óra 8 perc 49 másodperc legfőbb fázis 9 óra 24 perckor volt. Rengési fészék távolsága 8700 kilométer, valószínűleg Közép-Amerikában van.

— **Szerencsétlenség egy ágyú kipróbálásánál.** Örkenyből táviratozzák: Egy új típusú ágyú kipróbálásánál a próbához erősebben töltött töltény fölrobbant és szétvetette az ágyú csövet, amelynek darabjai a tűzmeszter és négy tüzért azonnal megölt s négy tüzért súlyosan megsebesítettek. Súlyosan sebesült meg a kísérletnél jelen volt Brettschencider főhadnagy is.

— **A fuvaros kára.** Horváth József debreceni fuvaros ma egész heti keresetét, 40 korona 26 fillért, amely egy kék bársony pénztárcában volt, a városban elvesztette. Keresni kezdte azokon a helyeken, ahol megfordult, de sehol sem találta. Valaki megvette, de a rendőrségnek elfeledte beszolgáltatni. A rendőrség most keresi a tárcát és a megtalálót.

— **Csodálatos alvó.** Nyiregyházáról jelentik: Gajdos János Erzsébet nevű 20 éves lány már több ízben tette meg azt a tréfát, hogy 2—3 napig alszik egyfolytában. A múlt héten pedig egész 7 napig aludt minden életjel nélkül. A szülők már féltették az éhenhalástól, de a segítségül hívott orvosok sem tudták felköltetni. Szombaton azonban magához tért, jól lakott és azóta kifogástalanul érzi magát. A hozzá tett kérdésekre azt feleli, hogy nem szabad elmondani amit hallott és látott, de legyenek az emberek templomba járók, akkor ők is meglátják, mint ő, a menyeknek országát. Ezekhez hasonló feleletek már annyira megzavarták az egyszerű nép gondolkodását, hogy már szentnek kezdik tekinteni a beteg idegzetű leányzó.

— **Béka egy kis gyermek szájában.** Tóth Lajos sajtényi földmives feleségével a mezőn dolgozott, kis gyermekük ezalatt egy bokorban feküdt. A gyermek sikoltani kezdett, az anya odarohan s észreveszi, hogy a gyermek szájában egy béka van. Ki akarta venni, de a békával együtt a gyermek nyelvével is kirántotta. A gyermek azonnal meghalt.

— **Gyilkos férfi.** Nyiregyházáról jelentik: Napkor községben Virág István módos gazdaember évek óta rossz viszonyban él a

feleségével. Tegnap hajnalban uiból össze szólalkozott a házaspár és a férfi dühében revolverével szíven lötte az asszonyt. Virágné nyomban meghalt. A gyilkos maga jelentkezett a csendőröknel.

— **Felöltök, Modellek** — idény előrehaladottsága miatt leszállított árban árusítatnak Halmágyi főüzletében.

— **Szalma és Panama kalap** különlegeségek a legnagyobb választékban Frank Testvéreknel.

— **Has és csipő leszorításra,** hölgyközönségnél nélkülözhetetlen slusig erő ideál fűző. Kapható Vitáriusnál.

A bécsi, londoni és párizsi kiállításokon aranyremmel és oklevéllel tüntették ki

a **Fáy-arczsermet**
Fáy-szappant
és Fáy-poudert

mint legjobb arczsépitő szert, melynek használatától minden szep ó és méjolt 3 nap alatt eltűnik! Ára 1—1 korona. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszertárában

Rossu h utoza 3 (a színház mellett).

Cipő valódi
Berson
gummisarokkal



pompás eredmény.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	842.25
Oszt. hitel	648.25
4 százalékos koronajáradék	88.80
Államvasút	716.60
Jelzálogbank	462.—
Rimamurányi	765.60
Salgótarjáni	753.—
Közuti vasút	762.60

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 4 1/2%, Berlin 4 1/2% London 2 1/4%

Budapesti gabonátőzsde.

Svaz K. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	
Buza októberre	11.28
májusra	11.61
Rizs októberre	9.81
Zab októberre	9.11
Tengeri májusra	—
Tengeri 1912. év júli	8.71
augusztusra	8.78
Tengeri szept.	7.74

Készára 10 olcsóbb.

A mai napszámberék. Az aratási munkákra s a kielégítő jó termésre tekintettel a napszámberék igen magasra szöktek föl, így egy kézi napszámot tegnap és ma 8—9—10 koronára tartottak és ezen alól napszámot szerződtetni nem is lehetett.

Az ön gyermeke sir

a fájdalomtól, melyet bőrkiütések ótvár, nedves kivörösödött, feldörzsölt vagy feltört bőr okoz — Ezek ellen számos orvos és szülésznő a „**Babymira-Creme**” gyermekkenőcsöt a legjobb eredménnyel ajánlja, mely azonnal fájdalomcsillapítólag és gyógyítólag hat. — Feinóttek is külön eredménnyel használhatják bőrkiütéseknél, feltörredett bőr, kézdurovas és lábizzadás ellen. Vigyázzon minden doboznál a „**Babymira-crème**” névre, és utánzatokat utasítson vissza. Kapható minden gyógyszer-tárban dobozonként 60 fillérért, magy magánál a készítőnél **Bredjovin H.** „Zrinyi”-hez czimzettgyógyszertárban **Zágrábban.**



Az aratás a megyében. Haiduszoboszlóról jelentik: Az aratás megindult s a legnagyobb erővel folyik. A dőlt búzák hozama jóval alább lesz, mint azt hivatalos oldalról jelezték. Az aratás a vetések megdőlése folytán 8—10 nappal tovább fog tartani, mint rendes körülmények között.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Johanné L. és tsa Tiszauilák, Laufer és Székely Budapest, Lipót-körut, 15. Stern A. Sámuel Nagyvárad, Politzer József Resicabánya, Hoffmann Manó Budapest, Elemér-utca 4., Schwarcz Józsefné Budapest, Károly-körut 9., Köstenbaum Ignác Huszt.

Ingatlanok forgalma.

Nagy Károlyné Kiss Juliánna veszi Kiss Miklósné Gyarmati Juliánától tulajdonát képező ingatlanát 6000 koronáért.

Erdélyi Sándor veszi Glück Hermannétől tulajdonát képező szántóföldjét 2500 koronáért.

Szöke József és neje Glódivi Róza veszik Nagy Ferenc és neje Andirkó Sárától Bozzai-telepi házát 4300 koronáért.

Kun Sándorné Hevesi Zsuzsánna veszi Kun Istvánról csapókeri szőlőjének fele részét 1900 koronáért.

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

Az „Alföldi Téglá- és Agyagipar Részvénytársaság”

ajánlja legjobb minőségű

elsőrendű cseréteglát

mérsékelt ár mellett.

Megrendelések eszközölhetők a részvénytársaság ügyvezetési irodájában

Heltai és Balázs czégnél
Hunyadi utca 10. — Telefon 11-27.

Világszabadalom

Multiforme-

sérvkötő.

Könnyű, kellemes, tartós. Ki-cserélhető nyomlappal. :-

Egyedüli raktár

Schön Sándor

keztyü-, kötszer- és orvosi műszertára

Debreczen, Piacz-u. 14.

Csapó-utca sarok, a Bikával szemben.

Telefon 11-55. szám.

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá

és legszebb nyersfalazati és

kémény-téglá

csak a

Karczagi agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

Telefon 945.

Telefon 945.

Tűzifa, szén, mész,

cserép, cement, téglá

és mindennemű építkezési anyagok

legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

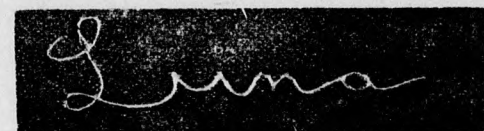
UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU!



MINDENÜTT KAPHATÓ.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3.



A kénos és szénsavas ásványvizek királya. Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi utca 6.
GŐZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegy-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Eladó állványpalló.

Mintegy 1200 darab felsőmagyarországi eredetű, egyszer használt



különféle hosszban 1 1/2 és 2" vastagságban, egészben eladó. Ára köbméterenként 32 korona. Helyben megtekinthető.

Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Uj üzlet! Uj üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy **Miklós-utca 1. sz. alatt** új fióküzletet nyitottunk.

Midőn ezt szives tudomására hozzuk, biztosítjuk, hogy megbízásainkat mindig pontosan és kifogástalanul hozzuk kivitelbe.

Nagybecsű pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

HRABECZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruhafestő Részvénytársaság.

Főüzlet és gyár:

Széchenyi-utca 42. sz.
Telefon 323.

Fióküzletek:

Csapó-u. 30. — Telefon 668.
Hatvan-u. 11. — Telefon 578.
Miklós-u. 1. — Telefon 11-48.

Felvévő telep:

Piacz-u. 22. Glück Ede di-
vataruháza. — Telefon 602.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választványt csatolni.

Levelezés.

25 éves iparos fiatal ember óhajt házasság céljából megismerkedni 20-22 éves szakácsnéval vagyis szobaleánnyal. Kérek fényképes ajánlatot »Házasság« jellegre a kiadóhivatalban.

Betöltendő.

Gyakorlott banktisztviselő a folyószámlák vezetésében jártas, azonnali belépésre helybeli pénztintézethez kerestetik. Fizetési igényekkel ellátott ajánlatok az eddigi működés megjelölésével »Részvénytársaság 1302.« jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

Adás-vétel.

Pult 8-9 méter hosszú, megvételre keresettek. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Egy három szoba és mellékhelyiségekből álló ház 800-1000 korona évi törlesztéssel megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba »Tisztviselő« címre teendők.

Szőlő termelők figyelmébe! Rézgalic, Kénpor, rézkénpor, bordói por, raffia és juttafonal előnyös árban kapható Deutsch Lajos fő üzletében, Piac-utca 38. Fiók üzlet Piac-utca 72.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehérnemű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szíves pártfogást kér Klein Izsó, Csapó-u. 18.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, női öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Bocskay-kertben vasuti állomás és postaügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínen.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel Falusi Károly polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Lakás.

Új szálloda. Merkur szállodámat Hatvan-utca 61. sz. a melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és eleganciával rendeztem és modern kávéházamat megnyitottam. Hónapos szép szobák kaphatók. Szíves pártfogásba ajánlom. Üzletvezető vagy berló, egészben vagy részletben is kerestetik. Emerich Arnold.

Különfelo.

Zongora tanításra növendékeket mérsékelt díjazásért elfogadok. Antal Jolán, Garay-utca 17. sz.

Weisz Ferencz gépüzemre be-rendezett asz-talos műhelye József kir. herceg-u. 7. Te-telefon 10-90.

Van szerencsém értesíteni hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább ve-zetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipő-relsőrész készítő Csapó-u. 13.

Kiadó két szoba, előszoba, pincze, konyha. Vár-utca 7. sz

Új üzlet! Megnyílt! Új üzlet!

Bluz-, Alj- és Pongyola-Áruház
Csapó-u. 18. volt gyógyszer-tár helyén.
Saját varroda az üzletben.

Rendelések gyorsan és pontosan eszkö-zöltetnek. Gyás-ruhák 5 óra alatt ké-szítettnek. (Mosó pongyola 5 kor)

A mesterdálnok

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van



PALMA
kaucsuk sarok.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruhavásznak, Zephirek, Grenadinok, Batistok, Eponge :-: kelmék, Napernyők :-:

Óriási választékban!

Idény előrehaladottsága miatt

leszállított olcsó árak.

Halmágyinál

DEBRECZEN, Piacz-utca, a főpostával szemben.

Lüszterköpenyek, Uti felöltők, Selyempaletók,
:-: Aljak, Bluzok, Pongyolák és Ruhák :-:

Costümök minden árban.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserepkereskedése, Wesselényi tér 6. szám alatt (Bertagözmalom mellett.) — Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed árusítása.

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalan-ság és általában gyomorbetegsé-geknel a legkitünőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Vendéglő-átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben Csapó-utca 14. sz. a Halász Izidor régi (Törő)

vendéglőt

folyó év július hó 1-én átvettem.

Naponta frissen csapolt kőbányai sör, valamint kitünő borok állandóan a nagyérdemü közönség rendelkezé-sére állanak.

Kitünő magyar konyha.

Főtörekvésem, hogy t. vendé-geink legnagyobb meglegedését ki-érdemeljem.

A nagyérdemü közönség szíves pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Lévai Izsó

vendéglős.